

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Programı

SINIF DÜZEYİNE, BÖLGELERE, OKUL TÜRÜ ve DERS TÜRÜNE GÖRE NOT
ENFLASYONUNUN İNCELENMESİ

Tuğçe KARALI

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2021

Liderlik, araştırma, inovasyon, kaliteli eğitim ve değişim ile

Daha ileriye ... En İyiyeye ...

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Programı

SINIF DÜZEYİNE, BÖLGELERE, OKUL TÜRÜ ve DERS TÜRÜNE GÖRE NOT
ENFLASYONUNUN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF GRADE INFLATION ACCORDING TO GRADE LEVEL,
REGIONS, SCHOOL TYPE AND COURSE TYPE

Tuğçe KARALI

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2021

Öz

Bu çalışmada 2015-2016, 2016-2017 ve 2017-2018 akademik yıllarında 7 ve 8. sınıf düzeyinde öğrenim görmüş öğrencilerin ulusal ölçekte uygulanan test ortalamalarında sınıf düzeyine, bölgelere, okul türlerine ve belirlenen ders türlerine (Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. Atatürkçülük ve İnkılap Tarihi, Yabancı dil) göre not enflasyonunun olup olmadığı ve enflasyon görülmesi durumunda bu enflasyonun hangi düzeyde olduğu incelenmiştir. Araştırmada kullanılan veriler Milli Eğitim Bakanlığının ulusal ölçekte gerçekleştirdiği testlere ilişkin raporlardan temin edilmiştir. Öğrencilere ait nominal test ortalamaları Grieves yöntemi ile reel ortalamalara dönüştürülmüştür. Elde edilen nominal ve reel ortalamalar kullanılarak sınıf düzeyine, bölgelere, okul türü ve ders türüne göre not enflasyonu indeksleri hesaplanmıştır. Analizler Microsoft Excel programında yapılmıştır. Not enflasyonu sınıf düzeyine ve bölgelere göre aynı düzeydedir. Özel ortaokullardaki not enflasyonu devlet okullarına, sayısal derslerdeki not enflasyonu ise sözel bölümlerdeki not enflasyonuna göre daha yüksek düzeydedir.

Anahtar sözcükler: not enflasyonu, not enflasyonu indeksi, Grieves yöntemi

Abstract

In this study, 7th and 8th grade students who were educated in 2015-2016, 2016-2017 and 2017-2018 academic years examined to determine whether there is grade inflation or not and the level of inflation according to grade level, regions, school types and course types (Turkish, Mathematics, Science and TC Kemalism) on average applied at the national scale. The data used in the research were obtained from the reports on the tests carried out by the Ministry of National Education on a national scale. The nominal test averages of the students were converted into real averages using the Grieves method. By using the nominal and real averages obtained, grade inflation indices were calculated according to grade level, regions, school type and course type. Analyzes were made in Microsoft Excel program. Grade inflation is at the same level by grade level and regions. The grade inflation in private secondary schools is higher than the grade inflation in public schools, and the grade inflation in numerical courses is higher than the grade inflation in the verbal departments.

Keywords: grade inflation, grade inflation index, Grieves method

Teşekkür

Yüksek lisans tez sürecinde bana yol gösteren, desteğini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Selahattin GELBAL'a,

Çalışmamın çeşitli aşamalarında sağladıkları katkılarından dolayı Prof. Dr. Hülya KELECİOĞLU ve Prof. Dr. Nuri Doğan'a,

Evlatları olmaktan gurur ve mutluluk duyduğum annem ve babama,

Biricik kardeşime,

Öğrenim hayatım boyunca emeği geçen herkese teşekkür ederim.

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract.....	ii
Teşekkür.....	iii
Tablolar Dizini.....	vi
Şekiller Dizini.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	vii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
Araştırma Problemi.....	5
Sayıltılar.....	6
Sınırlılıklar.....	6
Tanımlar.....	6
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar.....	7
Not Enflasyonu.....	7
İlgili Araştırmalar.....	12
Bölüm 3 Yöntem.....	18
Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	18
Veri Toplama Süreci.....	18
Veri Toplama Araçları.....	18
Verilerin Analizi.....	18
Bölüm 4 Bulgular ve Yorumlar.....	20
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	26
Kaynaklar.....	28
EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi.....	34
EK-B: Etik Beyanı.....	35

EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu	36
EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report.....	37
EK-D: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı.....	38

Tablolar Dizini

Tablo 1. Yıllara göre TEOG'da Kullanılan Testlere Ait Ortalama Puanlar	20
Tablo 2. Yıllara Göre TEOG'da Kullanılan Testlerdeki Derslere Ait Ortalama Puanlar	21
Tablo 3. Sınıf Düzeylerine Göre Not Enflasyonu	21
Tablo 4. Bölgelere Göre Not Enflasyonu	22
Tablo 5. Okul Türüne Göre Not Enflasyonu	23
Tablo 6. Ders Türüne Göre Not Enflasyonu	24

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ACT: American College Testing

GAI: Kabul Edilebilir Puan

GPA: Grade Point Average

GII: Not Enflasyonu İndeksi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SAT: Scholastic Aptitude Test

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi

Bölüm 1

Giriş

Bu bölümde, araştırmaya ilişkin problem durumu, araştırmanın önemi, problem cümlesi, alt problemler, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Enflasyon, ürünün kalitesi veya türü aynı kalırken, maliyet artışıındaki ekonomik bir durumu tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Notlar ise eğitim sistemlerinin temel para birimidir (Pattison, Müller ve Grodsky, 2013). Öğrencilerin, öğretmenlerin, idarecilerin, okulların ve işverenlerin bir bireyin mutlak ve göreceli yetenekleri hakkında bilgi almalarının temel yoludur. Öğrenciler ne kadar çalışmaları gerektiğini, eksiklerini, hedeflerini büyük ölçüde notlar yardımıyla belirlemektedir (Babcock 2010). Öğretmenler dönütleri notlar aracılığıyla almaktadır. Kurumlar ve işverenlerin kabullerinde ise bireyin akademik notları önemli bir rol oynamaktadır (Wongsurawat 2009; Chan, Hao ve Suen 2007). Not verme ise eğitimde değerlendirme yöntemlerinden biridir. Notlar sadece öğrencileri değil, eğitim kurumlarını da ölçmekte ve değerlendirmektedir. Ölçme ve değerlendirme verileri incelendiğinde not ortalamalarında sınıf düzeyine, ders ve okul türlerine göre farklılaşmalar bulunmaktadır (Thompson, 2015).

Not veya puan enflasyonu, öğrenci başarısında bir artış olmadan, zamanla artan öğrenci not ya da puanlarını tanımlamak için kullanılmaktadır. Tanımlanmış olsa da not 1 enflasyonu kavramı, kanıtlanma noktasında hala tartışılmaktadır (Hu, 2005; Kamber, 2008; Ku & Hu, 1999; McSpirit, Jones ve Chapman, 2000). Enflasyon, olumsuz bir kelimedir. Not bağlamında kullanılması, öğrencilere verilen yüksek notların hak edilmediğini veya notların önceki yıllarda dayandığı ölçütlere dayanmadığını belirtmektedir. Bazı araştırmacılar, ifadedeki bu olumsuzluğu ortadan kaldırmak için not artışı veya not iyileştirme ifadelerini yükselen not olgusu için daha doğru bir terim olarak önermişlerdir (Hu, 2005; Kamber, 2008; Mostrum ve Blumberg, 2012). Bu önerinin sebebi, her yüksek notun uygunsuz olduğunun varsayılmaması gerektiğidir (Kohn, 2008).

Not enflasyonu ile ilgili tartışmalar oldukça eskiye dayanmaktadır. Yapılan çalışmalar birçok öğrencinin iyi bir not ortalamasıyla ve onur derecesiyle mezun

olduğunu ve bu durumun yıllar içerisinde arttığını göstermektedir. Öğrenci başarısında bir artış olmaksızın, akademik not ortalamalarında gerçekleşen yukarı yönlü kaymaların not enflasyonunu oluşturduğu ve bu durumun eğitim sistemini olumsuz bir şekilde etkilediği büyük ölçüde kabul edilmekte olup not enflasyonunu kanıtlamanın zor olduğu ve bu noktadaki tartışmaların devam ettiği belirtilmektedir (Kohn, 2008).

Çıkış noktasının Vietnam Savaşı olduğu düşünülen not enflasyonu kavramı 1894'te Harvard Üniversitesi'ndeki bir komitenin, öğrencilere verilen A ve B notlarına eleştirisiyle ortaya çıkmıştır (Kohn, 1894). Komiteye göre, akademik başarıları yeterince yüksek düzeyde olmayan öğrencilere kolaylıkla A, akademik başarısı orta seviyedeki öğrencilere ise sıklıkla B notu verilmekteydi. Bu durumun nedenlerini araştırmak ve çözüm bulmak amacıyla araştırmacıların yaptığı akademik çalışmalar sıklıkla tartışmalara neden olmuştur. Bugüne kadar yapılan araştırmalar; not enflasyonunun geçmişte sınırlı sayıda eğitim kurumundaki ortalama notları etkilediğini ancak günümüzde tüm eğitim kurumlarını etkilemiş durumda olduğunu göstermektedir (Thompson, 2015).

Akademik dergilerde ve çeşitli kurumlarda yayımlanan raporlarda, üniversite öğrencilerine verilen A ve B notu sayısının verilen düşük not sayısına göre arttığını gösteren veriler bulunmaktadır (Levine ve Cureton, 1998; Rojstaczer & Healy, 2012). Buna ek olarak, son yıllardaki öğrencilere ait üniversite not ortalamalarının, daha önceki dönemlerde öğrenim görmüş öğrencilerin not ortalamalarından daha yüksek olduğu ve her yıl sabit bir oranda artmaya devam ettiği görülmektedir (Kuh & Hu, 1999; Rojstaczer & Healy, 2012). Ortalama notlar bu yönde artış gösterirken üniversiteye girişte kullanılan SAT puanları değişmemiştir. Araştırmacılar, üniversitelere kabul edilen öğrencilerin SAT puanları değişmediği halde not ortalamalarında artış yaşanmasını not enflasyonuna kanıt olarak göstermektedir. Bazı araştırmacılar ise üniversitelerdeki not artışını bir takım faktörlere bağlayarak enflasyon fikrine karşı çıkmakta ve bu durumun kanıtlanamaz olduğunu savunmaktadır (Adelman, 2008; Pattison, Grodsky ve Muller, 2013).

Ülkemizde yıllar içerisinde ortaöğretime geçişte çeşitli merkezi sınavlar uygulanmıştır. Özellikle 2009 yılında uygulanmaya başlayan SBS (Seviye Belirleme Sınavı) ile öğrencilerin ortaöğretim kurumlarına yerleştirilmesinde okul başarısının etkisinin artırılması, akademik not ortalamalarını daha da önemli hale getirmiştir.

Bu durum TEOG ile daha da artmış, öğrenci ve kurum başarısını yükseltmek isteyen bazı eğitim kurumları çeşitli yollarla notları şişirme yoluna gitmiştir. 2017 yılında gerçekleşen TEOG sınavında, her iki dönem de tüm soruları doğru cevaplandıran öğrenci sayısı 665 olmasına karşın okul notlarının da hesaba katılmasıyla yaklaşık 17 bin öğrenci birinci olmuştur (Meb, 2017) . Daha önceki yıllarda ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bazı öğrencilerin okul sınavlarına girmediği halde tam puan aldığı, sınavlarda öğrencilere sınıf seviyesinin altında sorular sorulduğu, sınavların değerlendirilmesinde bol not verildiği, sınav kağıtlarının puanlanmasında cevap anahtarlarının dikkate alınmadığı, ödev verilmediği halde ödev verilmiş gibi yüksek notlar verildiği tespit edilmiştir (Kaplan, 2014). Söz konusu durumlar not enflasyonunun önüne açmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Eğitim hedeflerinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlemenin yolu öğrenmeleri test etmekten geçmektedir. Sınavlar; öğrenci, öğretmen, öğrenci velileri ve eğitim kurumlarına geribildirim sağlamada en etkili yöntemlerden biridir. Temel olarak iki çeşit sınav vardır. Birincisi, öğretmenler tarafından hazırlanarak öğrencilerin okul başarısını değerlendirmek amacıyla yapılan sınavlardır. İkincisi ise öğrencileri bir üst eğitim öğretim kademesine yerleştirmek için kullanılan merkezî sınavlardır. Merkezi sınavların amacı öğrencileri sınavda gösterdikleri başarıya göre sıralamak ve belirli eğitim kurumlarına seçmektir (Büyüköztürk, 2016).

Bireyler eğitim süreçleri boyunca bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmektedir. Bu süreç içerisinde birey, güçlü ve zayıf yanlarını görebilmelidir. Not enflasyonu bu noktada bireylerin ve hatta öğretmen ve kurumların eksik ve hatalı olduğu noktaları tespit edebilmelerine engel olmaktadır. Bu durumunda eğitim amacına tam olarak ulaşamamakta ve bireylere sahte bir başarı sunmaktadır. Böyle bir sistem içerisinde eğitim hayatına devam eden öğrenciler ileri eğitim yaşantılarında daha büyük problemler ile karşılaşmaktadır (Boretz 2004).

Bazı araştırmacılar not enflasyonunu, öğrencilerin lise ve üniversiteye geçiş şanslarını arttırdığı gerekçesiyle olumlu olarak görmüştür. Ancak yüksek notlardaki artış, en iyi düzeyde başarı gösteren öğrencilerin ortalama düzeyde başarı gösteren öğrencilerden ayrımını zor hale getirmektedir. Bu durum eğitim kurumlarının her kademesinde yapılan öğrenci kabulünde en iyiyi belirleme noktasında problem

oluşturmaktadır. Aynı zamanda eğitim kurumlarının üstün başarı gösteren 'doğru' öğrencileri destekleme fonksiyonunu azaltmaktadır (Sabot ve Wakemann-Linn, 1991).

Yüksek not beklentisi öğretmenler üzerindeki baskıyı da arttırmaktadır. Yüksek notların daha fazla verilmeye başlanması öğrencilerin ve öğrenci velilerinin de öğretmenlerden yüksek notlar beklmelerine yol açmakta ve öğretmen üzerinde not baskısı oluşturmalarına neden olmaktadır. Literatür incelendiğinde öğrenci ve öğrenci velilerinin yüksek not verme eğilimindeki öğretmenlere karşı daha olumlu tutumlu geliştirirken düşük not vermeye eğilimli öğretmenlere ise olumsuz bir tutumda oldukları görülmektedir. Ayrıca bu durum derse katılımı da etkilemekte, yüksek not veren öğretmen ve akademisyenlerin derslerindeki katılım ve ilgi de daha fazla olmaktadır. Son zamanlarda eğitim kurumlarında yapılan öğretmen ve akademisyen değerlendirme uygulamalarında ise yüksek not veren eğitimciler, düşük not vermeye eğilimli eğitimcilerle karşılaştırıldığında öğrenciler tarafından daha olumlu değerlendirilmektedir (Sonner, 2000).

Notlarla ilgili baskı sadece öğretmenler ve akademisyenlere yönelik değildir. Eğitim kurumları arasındaki rekabet de okul düzeyinde notlarla ilgili genel bir baskı oluşturmaktadır. Düşük notlar eğitim kurumlarını diğer eğitim kurumlarına kıyasla daha başarısız göstermekte, özellikle özel eğitim kurumlarında gelişen yükseköğrenim ücretlerinin yüksek notlar getirmesi gerektiği düşüncesi notlar açısından birtakım olumsuzluklara sebep olmaktadır. Eğitim kurumlarının bağlı olduğu devlet kurumları ve öğrenci velilerinin, başarı ve bunun göstergesi olarak yüksek not beklentisi eğitim kurumu aracılığıyla yine öğretmenlere yansımaktadır. Bu nedenle birçok öğretmen için yüksek not verme eğilimi kaçınılmaz olmaktadır (Wikström, 2005).

Notların yükseltilmesi çeşitlik yollarla sağlanmaktadır. Bazı öğretmen/akademisyenler testleri puanlarken daha bonkör davranmaktadır. Çoktan seçmeli gibi puanlamanın objektif olduğu madde türlerini içeren testlerde ise maddelerin kolay olarak seçilmesiyle notların yükselmesi sağlanmaktadır. Bazı öğretmen/akademisyenler ise çoktan seçmeli test maddelerinden oluşan sınavlara doğrudan etki etmeyerek performans/ödev notlarını yükselterek enflasyonun oluşmasına neden olmaktadır. Notların yükseltilmesi çoğunlukla yukarıda açıklanan

nedenlerden kaynaklansa da bazı eğitimcilerin kendileri de bu sebeplerden bağımsız olarak yüksek not verme eğiliminde olmaktadır (Gershenson, 2018).

Not enflasyonu tüm araştırmacılar tarafından olumsuz olarak görülmemek de hatta bazı araştırmacılar tarafından öğrencilere bir sonraki öğretim hayatları için fırsat oluşturacak bir faktör olarak görülmektedir. Ancak bu durum öğrencilerin iyi notlar almasına yol açsa da eğitim kalitesini düşürmekte, başta ölçme ve değerlendirme süreçleri olmak üzere eğitim sistemini bütünüyle olumsuz etkilemektedir. Şişirilmiş notlar nedeniyle eğitim ve mesleki açıdan yetersiz bireyler yetişmekte ve eğitim amacına ulaşamamaktadır. Bu durum bireyin sadece eğitim hayatını değil eğitim sonrası hayatını ve içinde bulunduğu toplumu da etkilemektedir (Kohn, 2008). Bu nedenle ülkemizde not enflasyonu ile ilgili çalışmalar arttırılmalı ve duruma çözüm önerileri geliştirilmelidir.

Bu çalışmanın amacı 2015-2016, 2016-2017 ve 2018-2019 akademik yıllarında ulusal ölçekte uygulanan testlerde elde edilen test ortalamalarının sınıf düzeyine (7 ve 8. sınıf düzeyi) , bölgelere (Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, Akdeniz bölgesi, Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi), okul türüne (özel ortaokul ve devlet ortaokulu) ve belirlenen ders türlerine (Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce) göre enflasyon gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular not verme ve not enflasyonu ile ilgili yapılacak olan çalışmalara kaynak olacaktır.

Araştırma Problemi

Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının sınıf düzeyine, bölgelere, okul türüne ve ders türüne göre not enflasyonu hangi düzeydedir?

Alt problemler. 1. Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının sınıf düzeyine göre not enflasyonu hangi düzeydedir?

2. Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının bölgelere göre not enflasyonu hangi düzeydedir?

3. Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının okul türüne göre not enflasyonu hangi düzeydedir?

4. Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının ders türüne göre not enflasyonu hangi düzeydedir?

Sayıtlılar

Öğrencilerin ulusal ölçekte uygulanan testlerde maddeleri eşit düzeyde şans başarısıyla cevapladıkları varsayılmıştır.

2019 LGS Türkçe alt testi ile 2019 Dört Temel Beceride Türkçe Testi eşdeğer düzeydedir.

Sınırlılıklar

Seçmeli derslerin farklılık göstermesi ve ulusal ölçekli sınavlarda belirli ders türlerinin bulunması nedeniyle ders türüne göre not enflasyonunun incelenmesi Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce dersleri ile sınırlandırılmıştır.

Sınıf düzeyine göre not enflasyonunun incelenmesi 7 ve 8. Sınıf düzeyleri ile sınırlandırılmıştır.

Okul türüne göre not enflasyonunun incelenmesi özel ortaokul ve devlet ortaokulları ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Not (Puan) Enflasyonu. Öğrenci veya eğitim kalitesinin sabit kalırken öğrenci test puanları veya not ortalamalarında artış olması durumudur.

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Not Enflasyonu

Not (puan) enflasyonu akademik başarıda artış olmaksızın yükselen akademik not ortalamaları veya test puanlarını ifade etmektedir. Bu konuda yapılan birçok araştırma, akademik not ortalamalarının artışına dair ikna edici veriler sunmaktadır. Araştırmalardan elde edilen veriler öğrencilere verilen yüksek puanların oranının arttığını ve düşük puanların oranının azaldığını göstermektedir (Jewel & McPherson, 2012; Kamber, 2008; Lawler, 2001; Rojstaczer ve Healy 2012; Wilson, 1999). Ancak gözlenen her not artışı enflasyon kaynaklı olmayabilir. 1980'li ve 1990'lı yıllarda eğitim görmüş 22.000 den fazla öğrenciye ait not ortalamalarını karşılaştıran bir çalışmada, not enflasyonunun kolejlerde ve üniversitelerin beşeri ile sosyal bilimler fakültelerinde belirgin olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Aynı çalışma, öğrencilerin akademik çaba ve gayretlerinin ödüllendirildiğini, bu ödüllendirmenin notlardaki artışa sebep olan bir faktör olabileceğine işaret etmektedir (Kuh ve Hu, 1999).

Son yıllarda araştırmacıların çoğu, eğitim kurumlarında belirgin bir not enflasyonu olduğu konusunda hemfikirken, bazı araştırmacılar ise not enflasyonuna kanıt olarak kullanılan verilerin yanlış yorumlandığını savunmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Eğitim Politikaları Enstitüsü'nün bir üyesi olan Clifford Adelman, 1995'te 3.000'den fazla yükseköğretim kurumundan gelen transkriptleri analiz ederek not ortalamalarının bir miktar azaldığını ifade etmiştir (Kohn, 2008). ABD Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi'nden yapılan 2002 tarihli bir raporda, 1999-2000 akademik yılı Amerikan lisans öğrencilerinin not ortalamalarının yüzde 33,4'ünün C veya daha düşük olduğu belirtilmiştir (Kohn, 2008).

Adelman, ülke çapında bir not enflasyonu olduğunu iddia eden araştırmaların standartlaştırılmadığını ve ölçüm biriminin her zaman net olmadığını belirtmektedir. (Thompson, 2015).

Not, öğretmen/akademisyen tarafından verilen bir yargı veya başka bir ifadeyle bireysel öğrenci başarısının ve performansının yeterliliğinin bir derecesidir. İyi notlar, içsel memnuniyet ve dışsal tatmin sağlar. Kötü notlar ise hayal kırıklığına, öğrencinin sosyal yaşamında bir takım kısıtlamalara ve ebeveyn baskısına neden

olmaktadır. Eğitimde oldukça önemli bir yeri olan notları verenin insan olması nedeniyle derecelendirmedeki hatalar, önyargılar ve özel durumlar, verilen notu etkileyebilmektedir. Literatürde dört çeşit puanlayıcı hatası vardır: cömertlik hatası, ciddiyet hatası, merkezi eğilim hatası ve halo etkisi hatası (Worthen, White, Fan ve Sudweeks, 1999).

Cömertlik hatası, puanlayıcıların herhangi bir sebepten öğrenciye fazla puan vermesi durumudur. Ciddiyet hatası ise cömertlik hatasının tam tersidir. Merkezi eğilim hatası, bazı puanlayıcıların uçlardan kaçınma eğilimi göstermesi ve genellikle sadece aralığın ortasında puan verme eğilimidir. Halo etkisi hatası, bir puanlayıcının ölçme sonucuna diğer davranışları karıştırma durumudur. Halo etkileri pozitif veya negatif olabilir. Not enflasyonu doğrudan bu hata türleriyle ilişkilendirilmese de önemli ölçüde hatalardan etkilenmektedir (Thompson, 2015).

Not enflasyonu iddiasını desteklemek için kullanılan bilgilerin çoğu, anekdotal bilgilere dayanmaktadır (Kuncel, 2005). Araştırmalar, notların özellikle düşük becerili öğrenciler için sistematik olarak gerçek notlardan daha yüksek olduğunu göstermiştir. Kurumsal veriler kullanıldığında, ölçü birimini ve verilerinin sınırlılıkları araştırmacılar tarafından bilinmez veya rapor edilmez.

Bu veri eksikliği, ulusal ve yerel birçok çalışma için geçerlidir ve not enflasyonunun analizini etkileyen ve göz ardı edilen bir faktördür (Adelman, 2008; Hu, 2005). Bir çalışmanın gücü; çalışma süresinin uzunluğuna, sınıf veya bölümlerin sayısına ve öğrenci sayısına doğrudan bağlıdır. ABD’de yapılan araştırmaların çoğu evreni temsil etmeyen örneklemeler üzerinde yapılmıştır (Thompson, 2015).

Çok geçmişe dönük verilerin elde edilmesi zordur. Bu nedenle araştırmalar genellikle 2000 yılından itibaren oluşturulan veriler üzerinden yapılmaktadır. Ve en az üç yıllık periyotlarda incelenmektedir. Veriler aynı okullardan toplansa bile aynı yıl içinde aynı okullarda verilen notların notlandırma şekilleri farklılık göstermektedir. Bu farklılık hesaba katılamamaktadır. Bu nedenle geleneksel A-F notlandırma sistemine ek olarak, “X, M, Z, CR, NC, RP, WP, WF, IP, DE, EI, NW” gibi notlandırma sistemleri bulunmuştur (Adelman, 2008). Ayrıca, 1972’den önce bildirilen verilerin tutarlı bir ulusal kaynaktan gelmeyeceğini, çünkü o yıla kadar hiçbir resmi hükümet veri tabanının bulunmadığını belirtilmiştir. (Adelman, 2008).

Akademik notlar, öğrencilerin bölüm ve ders seçimlerinde önemli bir belirleyicidir. Ekonomi, fizik ve matematik gibi sayısal bölümlerde verilen notlar daha düşük artış eğilimi gösterirken İngilizce, felsefe, sanat gibi sözel ağırlıklı bölümlerde verilen notlar daha yüksek artış eğilimi göstermektedir. Birçok araştırmacı bu durumun öğrenci kalitesindeki bir farklılık ile açıklanamayacağını öne sürmektedir. Yapılan araştırmaların birçoğu öğrencilerin ders ve bölüm seçme aşamasında bu durumu dikkate aldıklarını göstermektedir. Öğrenciler yüksek not alabileceklerini düşündükleri bölümlerden daha fazla ders almaktadır (Sabot and Wakeman-Linn, 1991). Bölümler arasında değişen bu durum enflasyon gösteren notların öğrencilerin karşılaştırmalı değerlendirmelerine daha az katkıda bulunmasına sebep olmaktadır. Böylece öğrencilerin yorumlamasının daha zor hale gelmektedir.

Not enflasyonunun yüksek olduğu durumlarda notların tahmin ediciliği daha düşüktür. Yapılan bir çalışmada not enflasyonu yüksek olan notların bir sonraki eğitim seviyesinde alınan notlarla korelasyonu 0.36 olarak hesaplanırken not enflasyonunun düşük olarak hesaplandığı akademik not ortalamalarının bir sonraki eğitim düzeyinde alınan notlarla korelasyonu 0.61 olarak hesaplanmıştır (Couch, Shughart ve Williams, 1993).

Notlar; öğrencilerin güçlü, nispeten zayıf ve eksik yanlarını göstermektedir. Öğrenciler ve öğretmenler hangi konuların verimli şekilde öğrenildiğini notlar aracılığıyla tespit ederler. Bu nedenle eğitim ve ölçme değerlendirme sürecinin ayrılmaz ve önemli bir parçasıdır. Notların bu işlevini yerine getirebilmesi için geniş aralıklı bir dağılım ve daha düşük bir ortalamaya sahip not dağılımları tercih edilmelidir. Not enflasyonu ise sıkışık bir dağılım oluşmasına neden olmaktadır (Sabot and Wakeman-Linn, 1991).

Araştırmacılar arasında halen not enflasyonu ile ilgili görüş birliğine varılamamıştır. Bazı araştırmacılar not enflasyonunu kabul etmemekte böyle bir durum mevcut olsa bile kanıtlanamayacağını ileri sürmektedir. Arthur Levine ve Jeanette Cureton, 1969, 1976 ve 1993 yılında yaptıkları çalışmalara ait verilerden hareketle lisans öğrencilerinin 1993'te daha fazla A notu ve daha az C notu aldıklarını bildirmektedir. Ancak Kohn (2008) e göre bu tip çalışmalarda kullanılan verilerin anket yapılarak ele edilmesi nedeniyle bulguların güvenilirliği düşüktür. Bu nedenle söz konusu araştırmalar resmi veriler üzerinden yapılmalıdır. ABD Eğitim Bakanlığından alınan 3000 den fazla resmi eğitim kurumundan elde edilen verilerle

yapılan bir çalışmada notlarda yükselişin aksine 10 yıllık bir periyotta düşüş yaşandığı tespit edilmiştir (Adelman, 1998).

2000 yılında Amerika'da C ve daha düşük not ortalamalarına sahip lisans öğrencilerinin oranı %35 olarak hesaplanmıştır. Bu oranın not enflasyonunu desteklemediği savunulmuştur. Bununla birlikte bazı araştırmacılara göre günümüze kadar yaşanan not artışı da enflasyonun kanıtı değildir. Yükselen bu artış notların hak edilmediğini ve şişirildiğini göstermez. Öğrenciler daha iyi performans göstermiş olabilir ya da öğretmenler not verme politikalarını değiştirmiş olabilirler (Kohn, 2008).

Not enflasyonuna karşı çıkan araştırmacıların bir diğer eleştirisi de yapılan araştırmaların çoğunda akademik not ortalamalarının SAT puanlarıyla karşılaştırılarak notlarda enflasyon saptanmasıdır. Araştırmacılara göre SAT puanlarında akademik notların aksine bir artışın yaşanmaması yıllar içerisinde SAT sınavına giren öğrenci sayısının artmasına bağlanmıştır. Bununla beraber öğrenci kabulünde akademik not ortalamalarının belirleyiciliğinin artması Hatta bazı okulların sadece ortalama notlarla öğrenci kabulüne başlaması tek taraflı bir artışa neden olmuştur (Kohn, 2008).

Not enflasyonuna karşı çıkan araştırmacılar olsa da araştırmaların çoğunlukla yapıldığı yer olan Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birçok yükseköğretim kurumunda öğrenci notları önemli ölçüde artmış ve on yıllık periyotlarda endişe ve tartışma konusu olmuştur (Rosovsky ve Hartly, 2002). Pfeffer ve Fong'a (2002) göre: Amerikan yükseköğretiminde not enflasyonu yaygındır. 1950'de Harvard öğrencilerinin yaklaşık yüzde 15'i B ve üzeri not ortalamasına sahipken 2007 itibariyle tüm Harvard notlarının yarısından fazlası A düzeyindedir (Primack, 2008). Yüksek notlara bağlı olarak oluşan not enflasyonu A düzeyindeki notlarda yığılmaya neden olmuştur. Notlar öğrencilerin güçlü yönlerini belirleyerek burs almalarına, lisansüstü okullara kabul edilmelerine ve bireylerin iş bulmalarına katkıda bulunmaktadır. Not enflasyonu ve buna bağlı olarak yüksek notlarda oluşan yığılma bu noktada notların işlevselliğine olumsuz etkide bulunmaktadır (Bar, Kadiyalı ve Zussman, 2009)

Not enflasyonuna sebep olan nedenler incelendiğinde bu etkenlerden birinin de eğitim faktörü olduğu görülmektedir. Mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin, akademik unvanı daha düşük akademisyenlerin ve bulunduğu kurumda geçici olarak görev yapan öğretmenlerin verdiği notlardaki enflasyon değerinin daha fazla

olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak bazı eğitmenler ğrenci tarafından sevilme kaygısı taşımakta, daha yüksek notlar verme eğiliminde olmaktadır (Rosovsky ve Hartley, 2002). Bu konuda yapılan birçok araştırma, ğrenci notlarının ğretim görevlilerinin akademik unvanlarıyla ilişkili olduğunu göstermiştir (Ford, Puckett ve Tucker 1987; Jackson, 1986; Sonner ve Sharland, 1993; Iliamson ve Pier, 1985). Marsh ve Rothen (2000)e göre ise bazı eğitmenler yüksek notları doğrudan vermek yerine daha kolay testler hazırlayarak öğrencilerin hak ettiklerinden daha yüksek notlar almasını sağlamaktadırlar.

Nüfus artışı seçkin eğitim kurumlarına olan talebi de arttırmıştır. Buna bağlı olarak eğitim kurumlarının ğrenci kabul için belirlediği kriterler de yükselmiştir. Bazı araştırmacılar bu durumun ğrenci motivasyon ve çalışma hırsını dolayısıyla ğrenci başarısını arttırdığını ve bu durumun notlara artış olarak yansıdığını savunmuşlardır (Bar vd., 2009).

Notları etkileyebilecek bir diğer faktör de sınıf mevcududur. Daha küçük mevcutlu sınıflarda, öğretmenler öğrencileri daha iyi tanıma fırsatına sahip olmaktadır. Bu durum öğrencilerin çaba düzeyini daha iyi bilmelerine ve öğrencilere not anlamında daha hoşgrl davranmalarına neden olmaktadır. Öğretmenin ğrenciyi zme korkusuyla "kötü" not verme olasılığını azaltabilmektedir. Sınıf mevcudu ile ortalama notlar arasında negatif bir ilişki vardır. Bir sınıftaki ğrenci sayısı ne kadar azsa, ortalama sınıf notu o kadar yüksek olur (Sonner, 2010)

Not enflasyonu ile ilgili bir diğer teori bu durumun eğitim kurumları arasında bulaşıcı olma özelliği göstermesidir. Eğitim kurumları bir yandan başarılı öğrenciyle başarısız öğrenciyi ayırt etmeyi önemserken bir yandan da daha düşük başarılı öğrencileri de başarılı göstermeye çalışırlar. Bu durum kurumlar arası rekabetten kaynaklanmaktadır ve eğitim kurumlarına zarar vermektedir. Yine rekabetten kaynaklı olarak diğer eğitim kurumları da notları yükseltme eğilimi göstermektedir (Chan, 2007).

Not enflasyonunun yayıldığı bir diğer eğitim kurumları da niversiterdir. Yale niversitesinde yapılan bir araştırmada bahar dönemi yılsonu not ortalamalarının yüzde 42'sinin A düzeyinde olduğu saptanmıştır. Harvard'da ise öğrencilerin %82'sinin yüksek dereceyle ve %50 si ise onur derecesiyle mezun olmuştur (Will, 1976). 2001 de ise onur derecesiyle mezun olanların oranı %91 e ulaşmıştır (Germain, 2005). Benzer şekilde diğer kolejlerde yapılan araştırmalarda da A ve B düzeyinde verilen notların oranı yüksektir (Kolevzon, 1981). Bu duruma

karşılık Birnbaum (1977), not ortalamalarındaki iyileşme ile not enflasyonu kavramları arasında bir ayırım yapılması gerektiğini savunarak, üniversitelerde yaşanan not artışlarını yıllar içerisinde yüksek not almanın kolaylaşmasından veya öğrenci yetenek ve başarılarının artmasından kaynaklanabileceğini de öne sürmüştür.

Literatüre göre not enflasyonuna ve ya enflasyondan bağımsız olarak notlardaki artışa sebep olabileceği düşünülen beş faktör vardır; öğrenci davranışındaki değişiklikler, öğretim üyesi ve öğretmenlerin davranışındaki değişiklikler, not verme politikalarındaki değişiklikler, müfredat değişiklikleri ve öğrencilerin demografik özelliklerinde oluşan değişiklikler. Bu faktörler Birnbaum başta olmak üzere az sayıda araştırmacı tarafından test edilmiş ancak not enflasyonuna doğrudan kanıt oluşturdukları sonucuna ulaşamamıştır. Buna rağmen not enflasyonunun varlığını savunan araştırmacılar tarafından kabul görmektedir (Kolevzon, 1981)

İlgili Araştırmalar

Yapılan bir araştırmada öğretmen özellikleri ve not enflasyonu arasındaki ilişki incelenmiştir. Jewel ve McPherson (2012)'a göre kadın öğretmenler notları erkek meslektaşlarına göre daha fazla şişirmektedir. Üniversitelerde görev yapan öğretim görevlileri ve üyeleri karşılaştırıldığında en düşük enflasyon profesörlerin verdiği notlarda görülmektedir (Kezim, Pariseau & Quinn, 2005; Moore ve Trahan, 1998). Öğretim üyesi etkilerine odaklanan birçok araştırma, notlar ve öğrenci değerlendirmeleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu bildirmektedir (Compton ve Metheny, 2000; Eiszler, 2002; Greenwald ve Gilmore, 1997; Johnson, 2003; McPherson, 2006).

Sınıf düzeyinde not enflasyonunun incelendiği araştırmalarda ortalama notlarla sınıf büyüklüğü arasında negatif bir ilişki olduğu bildirilmiştir (Jewell ve McPherson, 2012; Sonner, 2000). Ayrıca seviye sınıflarının oluşturulduğu kurumlarda akademik başarısı düşük olan sınıflarda bulunan öğrencilerin, yüksek akademik başarı sınıflarında bulunan öğrencilere göre düşük not alma eğilimlerinin daha fazla olduğu gözlenmiştir (Compton ve Metheny, 2000; Creech ve Sweeder, 2012; Grove ve Wasserman, 2004; Jewell ve McPherson, 2012; Sonner, 2000).

Çok az araştırma eğitim politikalarının not enflasyonuna etkisini incelemiştir. Adelman, 1980'lerden 1990'lara kadar notlarda görülen yükselişi o dönem uygulamaya konulan kredisiz ders sistemiyle ilişkilendirmiştir. Belirtilen yıl aralığında A ve B notlarında yüzde 5'lik bir artış yaşanmıştır (Adelman, 2008).

Addy ve Herring (1996) dört eğitim kurumda asgari not ortalaması uygulamasına yönelik politika değişikliğinin etkisini incelemiştir. Araştırmaya göre yüksek başarılı öğrencilere ait akademik not ortalaması politika değişikliğinden etkilenmemiştir. Ancak asgari not ortalamasının 2,0'den 2,5'a yükseltilmesi ile düşük akademik başarıdaki öğrenciler beklenilenin üzerinde notlar almaya başlamıştır. Not artışının nedenleri araştırılmamıştır. Ancak araştırmacılar, bu durumun notları şişiren eğitmenlerden kaynaklandığını teorik olarak ifade etmişlerdir (Thompson, 2015).

Jewell ve McPherson (2013) araştırmalarında not enflasyonu kaynaklarının etkisini izole etmeye ve ölçmeye çalışmıştır. 28 farklı üniversite bölümünde verilen 1.600'den dersi incelemiş ve bölüm farklılığının not enflasyonunu farklı şekilde etkilediğini bulmuşlardır. Ayrıca eğitim düzeyine göre not enflasyonu da farklılaşmaktadır. Doktora düzeyindeki enflasyon lisans düzeyine göre daha azdır. Notlar üzerindeki en büyük etki, öğretim elemanı farklılıklarından (% 40) ve kurumsal etkilerden (% 52) kaynaklanmaktadır.

Marx ve Meeler (2013) üniversite uygulamalarının ortalama notlara etkisini araştırmıştır. Amerika Birleşik Devletlerindeki bir eyalette bulunan sekiz kamu kurumundan transkriptleri analiz etmişlerdir. Kredisiz derslerde ve tekrar edilen derslerde notların şişirildiğini tespit etmişlerdir. Bir başka çalışmada HOPE bursu öncesi notların sabit kaldığı ancak burs uygulamasıyla notların yıldan yıla artış gösterdiği belirtilmiştir (Sloop, 1992).

McSpirit, Jones ve Chapman, (2000) bir kamu üniversitesinde cinsiyet, ACT puanı ve yaşı kontrol eden bir regresyon modeli kullanmıştır. Araştırmaya göre ortalama akademik not ortalaması yıllık 2 puan artış göstermiştir. ACT'den 17 veya daha düşük puan alan öğrencilerin notları verilerden hariç tutulmuştur ve çalışma 1983-1991 yılları arasındaki sekiz yıla sınırlı kalmıştır (Thompson, 2015).

Bir başka araştırmada 1995 yılı Tennessee'deki bütün hemşirelik okullarındaki not ortalamaları, 2000'deki not ortalamalarıyla karşılaştırılmıştır.

Kolejlerin çoğunun, bu yıllar arasında anlamlı bir not artışı göstermediği ve A ile B notlarının oranının değişmediği görülmüştür. Bununla birlikte, analiz yalnızca Tennessee, Regents ve Board sertifikalı hemşirelik programlarını içermiştir ve yalnızca 5 yıl arayla iki ayrı yıl arasındaki puanlar karşılaştırılmıştır (Apple, 2002).

Zellner(2008), yine hemşirelik alanındaki ortalama notları karşılaştırmıştır. 1994 ve 1996 yıllarındaki ortalama notları 1998, 2000 ve 2002 yıllarındaki ortalama notlarla karşılaştırarak 1998 yapılan müfredat değişikliğinin öğrenci notlarını etkileyip etkilemediğini incelemiştir. Verilerin gösterdiği hafif not artışını açıklayan araştırmacı ACT puanının kontrolü için herhangi bir girişimde bulunmamıştır.

Clusky, Griffin ve Ehlin (1997), 15 yıl boyunca tüm üniversite dersleri, tüm kolejleri ve dört yıllık muhasebe bölümünde okuyan öğrencilerin ACT puanlarını karşılaştırmıştır. Çalışmaya sadece dört üst düzey sınıf dahil edilmiştir ancak dört sınıfa ilişkin sonuçlar tüm bölüme genelleştirilmiştir. Araştırmacılar, not ortalaması enflasyonunun üniversite ve kolej düzeyinde mevcut olmasına rağmen, muhasebe bölümünde olmadığını varsaymaktadır (Clusky, Griffin ve Ehlin, 1997, s. 273).

Grove ve Wasserman (2004), dönemden döneme öğrenci not ortalamalarını incelemiştir. Notları başarısız olan ve okulu bırakan öğrenciler veri setinden çıkarıldığında ortalama not ortalamasının arttığını bulmuşlardır. Genel not ortalaması için, özellikle dersin ikinci döneminde akademik başarının yükselmesinde tutumun çok daha büyük bir rol oynadığını kabul etmişlerdir. (Grove ve Wasserman, 2004, s. 167). Ortalamanın altındaki notların hesaplamalara dahil edilmemesi durumunda, ortalama notun beklenenden daha yüksek olacağı mantıklıdır.

Johnson (2003), Duke Üniversitesi'nde not enflasyonu ile ilgili yaptığı araştırmada öğrenci değerlendirmelerinin öğretmenlerin not verme uygulamalarından etkilendiğini, akademik notların ders seçimini etkilediğini ve not verme uygulamalarının farklı bölümlerde farklılık gösterdiği sonucuna ulaştı.

Collins (2002), lise ve üniversite bazında not enflasyonunu incelemiştir. Araştırmaya göre 1900'de ABD nüfusunun yalnızca% 10'unun lise diplomasına sahipken araştırmanın yapıldığı yıllarda ABD nüfusunun % 25'inden fazlası üniversite diplomasına sahiptir. Araştırmacı bu durumu işe alımlarda istenen eğitim durumunun giderek yükselmesine bağlamıştır. Mezuniyet sonrası iş piyasasında

rekabet gücünü artırmak veya lisansüstü okullara kabul almak nedeniyle artışın yaşandığı notlar özellikle üniversite ve lise düzeyinde not enflasyonuna yol açmıştır.

Wisktröm (2005), çalışmasında not enflasyonu ile okullar arası rekabet faktörünün ilişkisi olup olmadığını incelemiştir. Araştırmacı İsveç'te liseden mezun olan öğrencilerin yıl sonu not ortalamaları ile ulusal test puanlarıyla karşılaştırmıştır. Okullar arası rekabetin küçük de olsa not enflasyonuna neden olduğu bu durumun özel eğitim kurumlarında daha belirgin şekilde görüldüğü sonucuna ulaşmıştır.

Sabot ve Wakeman-Linn (1991), araştırmalarında not enflasyonunun not vermeye etkisini incelemiştir. Dokuz eğitim kurumunda yapılan çalışmada yedi eğitim kurumunda ciddi not enflasyonu saptanmıştır. Tespit edilen not enflasyonunun miktarı bölümler arası farklılık göstermiştir. Örneğin 25 yılda Siyasal bilimlerde akademik not ortalaması %67 artarken B'nin altında alma oranı yaklaşık 2/3 oranında düşmüştür. Buna karşılık iktisadi bölümlerde akademik not ortalaması %27 yükselirken, B'nin altında alma oranı yedide bir oranında azalmıştır. Ancak her iki bölümdeki öğrencilerin SAT puanlarında anlamlı bir değişiklik olmamıştır. Bu durumun not verme uygulamalarının da bölümler arası farklılık göstermesine sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kezim, Pariseau ve Quinn (2010), çalışmalarında Amerika Birleşik Devletleri'nin kuzeydoğu bölgesindeki bulunan bir okulda not enflasyonunun var olup olmadığını araştırmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucu not enflasyonunun var olduğu ve 20 yıllık bir süreçte doğrusal bir eğilim gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacılar bu sonucu yardımcı öğretim üyeleri tarafından verilen akademik notların, kadrolu öğretim üyelerinden daha yüksek olmasına bağlamıştır. Araştırmaya göre yükseköğretimde yardımcı öğretim üyelerinin artışı not enflasyonunun artmasına sebep olmuştur.

Sonner (2010), devlet üniversitesinde 2 yıllık bir süre boyunca yardımcı eğitimci ve tam zamanlı öğretim üyeleri tarafından verilen ortalama notları karşılaştırmış ve benzer sonuçlar elde etmiştir. Öğrencilerin çoğuna A veya B notu verilmiştir. C ve daha düşük notlar ise %20nin altında kalmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yardımcı eğitimcilerin tam zamanlı öğretim üyelerinden daha yüksek notlar verdiği sonucuna ulaşmıştır.

Juola (1974), çalışmasında 13 yıl boyunca sayısı 134'ten fazla 4 yıllık eğitim kurumunda öğrencilerin not ortalamalarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre ortalama notlar %40 artış göstermiştir.

Trow (1977), çalışmasında B ve üzeri not ortalamasına sahip öğrencilerinin oranının 1960 yılından 1975'e kadar %18'den %36'ya ulaştığını tespit etmiştir.

Kolevzon (1981), çalışmasında 1969-1970 1975-1976 akademik yılları arasında 20 lisans bölümüne ait akademik not ortalamalarının öğrenci demografik özellikleri, eğitmen demografik özellikleri ve not verme politikalarına bağlı olarak enflasyon gösterip göstermediğini incelemiştir. İncelenen veriler sonucunda notlarda enflasyon olduğu sonucuna varmıştır. Araştırmacı elde ettiği sonuçları; öğrenci davranışındaki değişikliklere, eğitmenlere uygulanan baskıdan olayı oluşan eğitmen davranışındaki değişikliklere, öğrenci-öğretim üyesi oranına ve buna bağlı olarak sınıf mevcuduna, not verme uygulamalarına, öğrenci ve eğitmenlerin akademik yüklerine ve müfredat değişikliklerine bağlamıştır.

Woodruff ve Ziomek (2004), çalışmalarında 1991 ile 2003 yılları arasında lise düzeyinde 23 sınıfa ait akademik not ortalamalarını ACT puanlarıyla karşılaştırarak not enflasyonunu incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre incelenen verilerde not enflasyonu saptanmıştır. Akademik not ortalamaları, ACT puanlarında eşzamanlı bir artış olmaksızın artmıştır. 13 yıl boyunca sınıf düzeyinde saptanan not enflasyonunun miktarı %25 olarak bulunmuştur.

Ziomec ve Svec (1995), çalışmalarında 5 yıl boyunca en az 30 öğrencinin bulunduğu 5136 devlet okulunda üniversiteye hazırlanan öğrencilere ait ortalama notları ACT puanlarıyla karşılaştırarak not enflasyonunun olup olmadığını incelemiştir. Araştırmaya göre ortalama notların enflasyon gösterdiğini sonucuna varılmıştır. Var olan enflasyonun yüksek notları daha çok etkilediği belirtilmiştir.

Wisktröm (2005), çalışmasında not enflasyonu ile okullar arası rekabet ve okul türü arasındaki bağlantıyı incelemiştir. 1997'de İsveç'in seçkin ortaokullarından mezun olan öğrencilere ait akademik not ortalamalarını özel ve devlet okulları bazında SweSAT (İsveç Scholastik Değerlendirme Testi) puanları ile karşılaştırılmıştır.

Skolverket (2016), çalışmasında devlet ve özel eğitim kurumlarının merkezi sınavlar ve yılsonu notlarını inceleyerek tutarlılıkları açısından farklılık gösterip

göstermediğini incelemiştir. Araştırmacı notlardaki sapmayı belirlemek için ortalamadan yüksek notlar alan öğrencilerin oranı ile ortalamadan altında not alan öğrenciler arasındaki farkı hesaplamıştır. Örneğin, bir okulda öğrencilerin %30'u ortalamadan daha yüksek, %20'si ise ortalamadan daha düşük bir not almışsa sapma oranı %10'dur. Araştırma sonuçlarına göre İsveççe devlet okullarında İngilizce dersi ise özel okullarda sapma göstermiştir. Matematik dersi için ise devlet okulları ve özel okullar arasında hiçbir fark bulunmamıştır. Araştırmacı gözlenen farklılıkları öğrencilerin sosyoekonomik geçmişi veya öğrencilerin genel akademik başarısı gibi faktörlere bağlamıştır.

Vlachos (2010), 2003 ile 2008 yılları arasında yaptığı çalışmasında özel ve devlet okullarında okuyan öğrencilerin ortalama notları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulamamıştır.

Rojstaczer ve Healy (2010), araştırmalarında Amerika Birleşik Devletlerinde 'ki yükselen notları incelemiştir. Çalışmaya göre 1960 yılında tüm eğitim kurumlarının ortalama not ortalaması yaklaşık 2,4 iken 2006'da bu değer yaklaşık 3 olarak hesaplanmıştır. Sosyal bilimlerdeki not artışı ve enflasyonu sayısal derslere göre daha fazla olarak hesaplanmıştır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok araştırma notların yükseldiği ve bu duruma öğrenci başarısının artmasından ziyade not enflasyonunun sebep olduğu konusunda hemfikirdir. Çalışmaların çoğu ders ve okul türüne odaklanmıştır. Bazı araştırmacıların not ortalamalarında bir enflasyon durumu olduğuna karşı çıkmasına karşın not ortalamalarında yıllara göre belirgin bir artış vardır ve özellikle sözel derslerde ki not ortalamalarında sayısal derslere göre daha fazla artış olduğu ile ilgili bulgular birçok çalışmada mevcuttur. Araştırmacılara göre ortalamalarda yaşanan bu durum özellikle özel eğitim kurumlarında daha fazla karşımıza çıkmaktadır. Eğitim kurumlarının bulunduğu bölgelere, eğitmenin eğitim durumuna, değişen eğitim politikalarına göre not enflasyonunun incelendiği çalışmalar da mevcuttur ve söz konusu bu çalışmalar yukarıda özetlenmiştir. İncelenen çalışmalardan hareketle, bu çalışmada not enflasyonu; ders türüne, okul türüne, bölgelere ve sınıf düzeyine göre incelenmiştir.

Bölüm 3

Yöntem

Bu araştırmada 2015-2016, 2016-2017 ve 2018-2019 akademik yıllarında gerçekleştirilen ulusal ölçekli sınavlardan elde edilen test ortalamaları sınıf düzeyine, okul türüne, bölgelere ve ders türüne göre karşılaştırılarak enflasyon gösterip göstermediği, enflasyon gösteriyorsa bu enflasyonun hangi düzeyde olduğu incelenmiştir. Araştırma yöntemi nedensel karşılaştırmadır

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2015-2016, 2016-2017 ve 2018-2019 akademik yılları arasında 7 ve 8. sınıfta okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. 8. Sınıf düzeyinde evren verisiyle çalışılırken 7. Sınıf düzeyinin örneklemi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen “Dört Temel Beceride Türkçe Testine” giren rastgele seçilmiş 1850 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Analizde ikincil veriler kullanılmıştır. Veriler Millî Eğitim Bakanlığının internet sitesinde bulunan sınav raporlarından elde edilmiştir. Öğrencilerin ulusal ölçekteki test ortalamaları sınıf düzeyi, okul türü, bölge türü ve ders türüne göre düzenlenerek tablo haline getirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada doğrudan katılımcı yoktur. Veriler dokümantasyon yöntemiyle toplanmıştır. Analiz için kullanılan veriler Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı 2016 ve 2017 TEOG, 2019 LGS ve 2019 Dört Beceride Türkçe Sınavı raporlarından elde edilmiştir. İlgili raporlara Millî Eğitim Bakanlığının internet sitesinden ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada kullanılan veriler Microsoft Excel programına girilerek analiz edilmiştir. Analiz sonuçları her bir alt problem için ayrı ayrı tablo haline getirilmiştir.

Verilerin analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada Grieves Yöntemi kullanılarak nominal ve reel ortalamalar hesaplanmıştır. Nominal ortalama; ağırlıklı puan ortalamalarının toplam ders saatine bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Reel ortalama ise puanların grup ortalamasına göre ağırlıklandırılmasıyla hesaplanan, gerçekte olması gereken ortalama puan değeridir (Wariyo, 2020). Nominal ve reel ortalama değerleri aşağıdaki formüle göre hesaplanmaktadır:

Nominal Ortalama = $\sum(\text{Ortalama Puan} \times \text{Ders Saati}) \div \text{Toplam Ders Saati}$
(Felton ve Koper, 2005)

Reel Ortalama = $\{ \sum[(\text{Ortalama Puan} \times \text{Ders Saati}) \% \text{Grup Puan Ortalaması}] \% \text{Toplam Ders Saati} \} \times 2$ (Felton ve Koper, 2005)

Analizin ikinci aşamasında birinci aşamada hesaplanan nominal ve reel ortalama değerleri kullanılarak not enflasyonu indeksi (GII) hesaplanmıştır. Bu noktada kullanılan not enflasyonu kavramı test puanlarında oluşan enflasyonu ifade etmektedir. Not enflasyonu indeksi ortalama puanların, kabul edilebilir bir puan veya eğitim kalite indeksine oranıyla ifade edilmektedir (Matos-Dias, 2017). Bu noktada kullanılan kabul edilebilir puanlar; ulusal veya uluslararası ölçekte yapılan test sonuçları, hesaplanan reel ortalamalar veya çeşitli değişkenler açısından eğitimin kalitesine dair oluşturulmuş kalite endeksleri olabilir. Not Enflasyonu indeksi aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır. Oranlanacak puanlar birbiri cinsine dönüştürülmelidir;

GII: GPA/GAI (Matos-Dias, 2017)

GII: Not Enflasyonu Endeksi

GPA: Not Ortalaması

GAI: Kabul Edilebilir Puan

Hesaplanan GII değerinin 1'den büyük olması not enflasyonu olduğunu ifade etmektedir. Değer 1'den uzaklaştıkça not enflasyonunun boyutu da artmaktadır. GII değerinin 1'den küçük olması ise not enflasyonunun tam tersine puanların olması gerekenden daha az olduğunu ifade etmektedir. GII değerinin 1'e eşit olması puanlarda enflasyon olmadığını göstermektedir. Hesaplanan not enflasyonu indeksleri sınıf düzeyine, bölgelere, okul türü ve ders türüne göre karşılaştırılmıştır (Matos-Dias, 2017).

Bölüm 4 Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde elde edilen analiz sonuçlarından hareketle alt problemlere yanıt aranmıştır. Veriler her bir alt problem için ayrı ayrı analiz edilerek tablo haline getirilmiştir. Öncelikle yıllara göre test puanları ortalamaları hesaplanmış ve Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Yıllara göre TEOG'da Kullanılan Testlere Ait Ortalama Puanlar

Akademik Yıl	Ortalama Test Puanı
2014-2015	54,34
2015-2016	56,15
2016-2017	65,45

TEOG sınavında öğretmenler tarafından dönemsel olarak yapılan sınavlardan bir tanesi ulusal düzeyde ortak olarak gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki 2014-2015, 2015-2016 ve 2016-2017 akademik yıllarında ortak olarak gerçekleştirilen Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce test puanı ortalamaları verilmiştir. Not enflasyonu ile ilgili çalışmalar genel olarak geniş periyotlarda yapılmakta ve yorumlanmaktadır. Ancak tablodaki veriler 1'er yıl arayla elde edilmiş olmasına rağmen özellikle 2015-2016 ve 2016-2017 akademik yıllarına ait verilerdeki artış belirgindir.

Tablo 1 incelendiğinde 2014 ve 2017 arasında elde edilen ortalama test puanlarında artış görülmektedir. 2014-2015 akademik yılı test puanlarından elde edilen ortalama test puanı 54,34 tür. 2015-2016 da ortalama test puanı 1,81 puan artarak 56,15 e ulaşmıştır. 2016-2017 de ise 9,3 puan daha artarak 65,45 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2

Yıllara Göre TEOG'da Kullanılan Testlerdeki Derslere Ait Ortalama Puanlar

	Türkçe	Matematik	Fen Bilimleri	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	İngilizce
2015-2016	60	42,05	56,04	65,08	57,6
2016-2017	72,3	55,35	65,75	73,75	60,1

Tablo 2de 2015- 2016 ve 2016- 2017 akademik yılı Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce derslerine ait ortalama test puanları verilmiştir. En çok artış gösteren alt test 13,3 puanlık artışla matematik testi olmuştur. En az artış ise 2,5 puanlık bir artışla İngilizce alt testinde görülmüştür. Türkçe alt testinde 12,3 puan, Fen Bilimleri alt testinde 9,71 puan, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testinde ise 8,67 puanlık bir artış olmuştur.

Test puanlarında gözlenen artışın nedenleri (öğrenci başarı ve yeteneğinin artması, test niteliğinden kaynaklı sorunlar vb.) başlı başına bir araştırma konusu olmakla beraber bu çalışmanın konusu değildir. Bu çalışmada puan artışlarının, sınıf düzeyi, bölge, okul türü ve ders türü değişkenlerine göre gösterdiği not enflasyonunun düzeyi incelenmiştir. Bulgular alt problemlere göre oluşturulan dört ayrı başlıkta sunulmuştur

Alt Problem “Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının sınıf düzeyine göre not enflasyonu hangi düzeydedir?”

Araştırmanın birinci alt probleminde, öğrencilerin sınıflarına göre not enflasyonu incelenmiştir. Sınıflara göre not enflasyonuna ilişkin analizler yapılmış ve Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Sınıf Düzeylerine Göre Not Enflasyonu

Sınıf Düzeyi	Ders saati	Grup Ortalaması	Nominal Ortalama	Reel Ortalama	GII
7. Sınıf	5	2,44	2,86	2,34	1,222
8. Sınıf	5		2,02	1,65	1,224

Not enflasyonunun sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla 2019 yılında 7. ve 8. sınıflara uygulanan Türkçe testi puanları kullanılmıştır. 8. sınıflara ait Türkçe test ortalamaları 2019 LGS sınavı verileridir. 7. sınıf Türkçe test puanları ise 2019 yılında uygulanan Dört Temel Beceride Türkçe Sınavı verileridir. Tablo 3 göre, her iki sınıf düzeyi de Türkçe dersini haftada 5 ders saati olarak almaktadır. Toplam ders saati ise haftalık 29 saattir. 7. sınıfların nominal ortalaması 2,86 iken 8. sınıfların nominal ortalaması 2,02'dir. Grubun ortalaması 2,44'dür. Grup test ortalaması ve haftalık ders sayısı dikkate alınarak hesaplanan 7. Sınıf reel test ortalaması 2,34 ve 8. sınıf reel test ortalaması 1,65 olarak bulunmuştur. Nominal ve reel test ortalamaları oranlanarak not enflasyonu indeksleri hesaplanmıştır. 7. sınıf düzeyinde not enflasyonu indeksi 1,222 8. sınıf düzeyinde not enflasyonu 1,224 olarak bulunmuştur. 8. sınıflarda hesaplanan enflasyon değeri çok küçük bir farkla fazla olmasına karşın her iki düzeyde görülen not enflasyonu aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Başarının artması eğitimin her kademesinde istenen bir durumdur. Not enflasyonunun farklı sınıf düzeylerinde aynı düzeyde çıkması bu nedenden kaynaklanabilir.

Alt Problem “Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının bölgelere göre not enflasyonu hangi düzeydedir?”

Tablo 4

Bölgelere Göre Not Enflasyonu

Bölge	Ders saati	Grup Ortalaması	Nominal Ortalama	Reel Ortalama	GII
Marmara Bölgesi	21		2,16	2,12	1,018
Ege Bölgesi	21		2,16	2,11	1,023
Akdeniz	21		2,09	2,04	1,024
Karadeniz	21		2,1	2,05	1,024
İç Anadolu B.	21		2,13	2,08	1,024
Doğu Anadolu Bölgesi	21	2,04	1,88	1,84	1,021
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	21		1,75	1,71	1,023

Not enflasyonunun bölgelere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla 2015-2016 akademik yılında öğrenim gören 8. Sınıflara ait test ortalamaları incelenmiştir. Test ortalamaları aynı yıl Milli eğitim bakanlığının öğrencilerin 1'er okul sınavı yerine uyguladığı TEOG sınavına ait Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce verileri kullanılarak oluşturulmuştur. Veriler Milli Eğitim Bakanlığının yayımladığı ilgili sınava ait raporlardan elde edilmiştir. Bölgeler 7 coğrafi bölge (Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, Akdeniz bölgesi, Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi) baz alınarak oluşturulmuştur. Ortalama test puanlarının hesaplanmasında kullanılan ders türlerinin haftalık ders saati 21'dir. Tüm bölgelerin ortalama test puanı 2,04'dür. Marmara Bölgesinin nominal test ortalaması 2,16 puan iken reel test ortalaması 2,12'dir. Ege Bölgesinin nominal test ortalaması 2,16 iken reel test ortalaması 2,11dir. Akdeniz Bölgesinin nominal test ortalaması 2,09 iken reel test ortalaması 2,04 olarak hesaplanmıştır. Karadeniz Bölgesinin nominal test ortalaması 2,1 iken reel t ortalaması 2,05 puandır. İç Anadolu bölgesinin nominal test ortalaması 2,13 iken reel test ortalaması 2,08dir. Doğu Anadolu bölgesinin nominal test ortalaması 1,88 iken reel test ortalaması 1,84 olarak bulunmuştur. Güneydoğu Anadolu bölgesinin ise nominal test ortalaması 1,75 iken reel not ortalaması 1,71 olarak hesaplanmıştır.

Görüldüğü gibi tüm bölgeler için hesaplanan reel not ortalaması mevcut (nominal) test ortalamalarının altındadır. Yedi coğrafi bölgenin not enflasyonu endeksi birbirine yakın ve 1,018 ile 1,024 arasında değişmektedir. Coğrafi bölgelere göre not enflasyonu düşük ve aynı düzeydedir.

Alt Problem “Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının okul türüne göre not enflasyonu hangi düzeydedir?”

Tablo 5

Okul Türüne Göre Not Enflasyonu

Okul Türü	Ders saati	Grup Ortalaması	Nominal Ortalama	Reel Ortalama	GII
Devlet Ortaokulu	21		1,54	1,29	1,19
Özel Ortaokul	21	1,84	2,15	1,69	1,27

Not enflasyonunun okul türüne göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla 2016-2017 akademik yılında öğrenim gören devlet ortaokulu ve özel ortaokulu 8. Sınıf öğrencilerine ait test ortalamaları incelenmiştir.

Test ortalamaları aynı yıl Milli Eğitim Bakanlığının öğrencilerin 1'er okul sınavı yerine uyguladığı TEOG sınavına ait Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce verileri kullanılarak oluşturulmuştur. Veriler Milli Eğitim Bakanlığının yayımladığı ilgili sınava ait raporlardan elde edilmiştir. Ortalama test puanlarının hesaplanmasında kullanılan ders türlerinin haftalık ders saati 21'dir. Okul türlerinin test ortalaması 1,84 olarak hesaplanmıştır. Devlet ortaokullarının nominal ortalaması 1,54 iken reel ortalaması 1,29dur. Özel ortaokulların nominal test ortalaması 2,5 iken reel test ortalaması 1,27dir. Hesaplanan test ortalamalarından hareketle devlet ortaokulu test puanlarının not enflasyonu indeksi 1,19 dur. Özel ortaokullar için hesaplanan not enflasyonu indeksi ise 1,27'dir. Her iki okul türünde de not enflasyonu görülmektedir. Özel ortaokullarda görülen not enflasyonunun düzeyi devlet ortaokullarına göre daha yüksek düzeydedir. Bu durum özel okullarda daha fazla hissedilen not baskısından dolayı öğrencilere daha bol not verme uygulamalarından kaynaklanabilir.

Alt Problem “Ulusal ölçekte uygulanan testlerden elde edilen test ortalamalarının ders türüne göre not enflasyonu hangi düzeydedir?”

Tablo 6

Ders Türüne Göre Not Enflasyonu

Ders Türü	Ders saati	Grup Ortalaması	Nominal Ortalama	Reel Ortalama	GII
Sözel	12	2,06	2,32	1,28	1,81
Sayısal	9		1,81	0,75	2,41

Not enflasyonunun ders türüne göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla 2016-2017 akademik yılında öğrenim gören 8. Sınıf öğrencilerine ait test ortalamaları incelenmiştir. Test ortalamaları aynı yıl Milli Eğitim Bakanlığının öğrencilerin 1'er okul sınavı yerine uyguladığı TEOG sınavına ait Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce verileri kullanılarak oluşturulmuştur. Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sözel dersler, Matematik ve Fen Bilimleri ise sayısal ders gruplarını oluşturmaktadır.

Veriler Milli Eğitim Bakanlığının yayımladığı ilgili sınava ait raporlardan elde edilmiştir. Ortalama test puanlarının hesaplanmasında kullanılan sözel derslerin haftalık ders saati 12, sayısal derslerin ise 9dur. Sözel ve sayısal derslerin test ortalaması 2,06dır. Sözel derslerin nominal test ortalamaları 2,32 iken reel test ortalamaları 1,28dir. Sayısal derslerin nominal test ortalamaları 1,8 iken reel test ortalamaları 0,75tir. Hesaplanan verilerden hareketle sözel derslerin not enflasyonu endeksi 1,81 olarak, sayısal derslerin not enflasyonu ise 2,41 olarak bulunmuştur. Her iki ders türü de oldukça yüksek enflasyon göstermektedir. Sayısal derslerin gösterdiği not enflasyonu sözel derslere göre daha fazladır. Bu durum sayısal derslerde çok düşük olan ortalamaları arttırma isteğinden dolayı, sayısal alt testlerin daha kolay cevaplanabilecek maddelerden oluşturulmasından kaynaklanabilir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, öğrencilerin test ortalamalarının sınıf düzeyine (7. ve 8. Sınıf), bölgelere (Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, Akdeniz bölgesi, Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi), okul türüne (devlet ortaokulu ve özel ortaokul) ve ders türüne (sözel ve sayısal dersler) göre enflasyon gösterip göstermediği ve bu enflasyonun hangi düzeyde olduğu incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

1. Sınıf düzeyine göre not enflasyonu 7. ve 8. sınıf düzeyleri için çok küçük bir farka sahiptir bu nedenle eşit düzeydedir.
2. Bölgelere göre not enflasyonu belirlenen yedi coğrafi bölgede düşük ve aynı düzeydedir.
3. Okul türüne göre not enflasyonu farklılık göstermektedir. Özel ortaokullarda görülen not enflasyonu devlet ortaokullarında görülen not enflasyonundan fazla ve oldukça yüksek düzeydedir.
4. Son olarak ders türüne göre not enflasyonu sözel ve sayısal olmak üzere her iki ders grubunda da tespit edilmiştir. Sayısal derslerdeki not enflasyonu sözel derslere göre daha yüksektir.

Sonuçlar literatür ile karşılaştırıldığında okul türünde oluşan farklılık literatürle paralellik gösterirken ders türünde oluşan farklılık literatürün tam tersi bir durumdadır. Çalışmada kullanılan analiz yöntemi çerçevesinde okul türü ve ders türüne göre not enflasyonunun düzeylerinde farklılık saptanmış olsa da bazı araştırmacılara göre bu farklılığın not enflasyonundan kaynaklandığı söylemek kanıtlanabilir bir durum değildir. Bu noktada not enflasyonuna sebebiyet verebilecek farklı değişkenler açısından elde edilen bulgular da çalışmalara eklenebilir.

Öneriler

a) Uygulamaya Dönük Öneriler

1. Not enflasyonunun seçme sınavlarının amacını olumsuz etkilemesi nedeniyle öğrenci seçme ve yerleştirme işlemlerinde not enflasyonları hesaplanarak buna göre önlemler alınabilir.

2. Öğrenci başarısının izlenmesine yönelik çalışmalar yapılarak not enflasyonuna neden olan durumlar incelenebilir.

3. Öğretmen ve öğretmen adaylarına not enflasyonuna neden olabilecek durumları önleyici yönde eğitimler verilebilir.

4. Not enflasyonunun başlıca sebeplerinden biri olan öğretmen ve eğitim kurumları üzerindeki not baskısını gidermeye yönelik çalışmalar öğrenci ve öğrenci velileri ile etkileşimli olarak gerçekleştirilebilir.

b) Başka Araştırmalar İçin Öneriler

1. Çalışmada kullanılan veriler kısa bir zaman aralığında elde edilmiş verilerdir. Literatürde geniş zaman aralıklarıyla (10'ar yıl vb.) elde edilen veriler kullanılarak yapılan çalışmalar mevcuttur. Geniş bir zaman periyodu belirlenerek yıllara göre not enflasyonunun değişimi incelenebilir.

2. Çalışma ortaokul düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Literatür incelendiğinde ise çalışmaların büyük bir kısmı ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde yapıldığı görülmektedir. Yeni yapılacak çalışmalar bu akademik düzeylerde yapılabilir.

3. Öğretmenlerin not verme ve puanlama ile ilgili yaşadığı sorunlar ile ilgili yapılan çalışmalar not enflasyonunu kavramı ilişkilendirilerek bu noktada öğretmen görüşlerine dayalı çalışmalar yapılabilir.

4. Çalışmada ulusal ölçekte uygulanan test verileri kullanılmıştır. Mevcut yöntem kullanılarak okullarda öğretmenler tarafından hazırlanan ve puanlanan test verileri ile not enflasyonuna dair çalışmalar yapılabilir.

5. Çalışmada not enflasyonunun okul türü ve ders türüne göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun nedenlerine ilişkin çalışmalar yapılabilir.

6. Çalışmada Grieves yöntemi ve Not enflasyonu endeksinin hesaplanmasına dayalı analizler gerçekleştirilmiştir. Literatürde not enflasyonunun farklı yöntemlerle incelendiği araştırmalar da mevcuttur. Bu yöntemler kullanılarak not enflasyonu ile ilgili araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Addy, N., & Herring, C. (1996). Grade Inflation Effects of Administrative Policies, *Issues in Accounting Education*, 11, 1-13.
- Adelman, C. (2008). Undergraduate Grades: A More Complex Story Than "Inflation." *Grade Inflation: Academic Standards In Higher Education*, New York: State University of New York Press.
- Apple, M. (2002). A Study of Grade Distribution and Grade-Point Averages of The Tennessee Board of Regents Associate-Degree Nursing Programs. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), East Tennessee State University, Johnson City.
- Bar, T.R., Kadiyali, V., & Zussman, A. (2008). Quest for Knowledge and Pursuit of Grades Information, Course Selection, and Grade Inflation. *Johnson School Research Paper Series*, 13-07.
- Babcock, P. (2010). Real Costs of Nominal Grade Inflation: New Evidence from Student Course Evaluations, *Economic Inquiry*, 48(4), 983–996.
- Birbaum, R. (1977). Factors Related to University Grade Inflation, *Journal of Higher Education*, 4(5), 519
- Boretz, E. (2004). Grade Inflation and The Myth of Student Consumerism. *College Teaching*, 52(2), 42-46
- Büyüköztürk, Ş. (2016). Sınavlar üzerine düşünceler. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 345-356.
- Chan, W., Hao L., Suen, W. (2007). A Signaling Theory of Grade Inflation, *International Economic Review*, 48(3), 1065-1090.
- Cluskey Jr., G. R., Griffin, N., & Ehlen, C. (1997). Accounting Grade Inflation, *Journal of Education for Business*, 72, 273-277.
- Collins, R. (2002). The Dirty Little Secret of Credential Inflation. *Chronicle of Higher Education*, 49, 5, B20.
- Compton, D. M., & Metheny, B. (2000). An Assessment of Grade Inflation in Higher Education, *Perceptual and Motor Skills*, 90, 527–536.

- Couch, J. F., Shughart, W. , & Williams, A. L. (1993). Private School Enrollment and Public School Achievement. *Public Choice*, 76, 301–312.
- Felton, J. & Koper, P. T. (2005) Nominal and real GPA: A Simple Adjustment that Compensates for Grade Inflation, *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 30, 561–9
- Ford, H. T. Jr., Puckett, J. R., & Tucker, L. A. (1987). Predictors of Grades Assigned by Graduate Teaching Assistants in Physical Education, *Psychological Reports*, 60, 735–739.
- Eiszler, C. F. & Charles F. (2002). College Students' Evaluations of Teaching and Grade Inflation. *Research in Higher Education* 43 (4), 483–501
- Germain, M., & Scandura, T. A. (2005). Grade Inflation and Student Individual Differences as Systematic Bias in Faculty Evaluations. *Journal of Instructional Psychology*, 32(1), 58-67.
- Gershenson, S. (2018). Grade Inflation In High Schools (2005–2016). *Thomas B. Fordham Institute*, Washington D.C.
- Greenwald, A.G., & Gilmore, G. M. (1997). Grading Leniency Is A Removable Contaminant of Student Ratings. *American Psychologist*, 52, 1209–17.
- Grove, W. A., & Wasserman, T. (2004). The Life-Cycle Pattern of Collegiate GPA: Longitudinal Cohort Analysis and Grade Inflation. *Journal of Economic Education*, 35, 162-174.
- Hu, S. (2005). Beyond Grade Inflation: Grading Problems in Higher Education. *ASHE Higher Education Report*, 30(6), 1-90.
- Jackson, E. J. (1986). A Comparative Study to Determine The Effectiveness of Adjunct Faculty in The Business Division at Fayetteville Technical Institute, *ERIC Document Reproduction Service*, 294-622.
- Jewell, R. T., & McPherson, M. A. (2012). Instructor-Specific Grade Inflation: Incentives, Gender, and Ethnicity. *Social Science Quarterly*, 93, 95-109.
- Jewell, R. T., McPherson, M. A., & Tieslau, M. A. (2013). Whose fault is it Assigning Blame for Grade Inflation in Higher Education. *Applied Economics*, 45, 1185-1200

- Kamber, R. (2008). Understanding Grade Inflation, *Grade inflation: Academic Standards in Higher Education*, 45-71.
- Kaplan, P. (2014). Hormonlu Karneler Yakalandı. Habertürk. Erişim Adresi: <https://www.haberturk.com/>
- Kohn, Alfie. (2002). The Dangerous Myth of Grade Inflation, *Chronicle of Higher Education*, 8, B7
- Kohn, A. (2008). The Dangerous Myth of Grade Inflation, *Grade inflation: Academic Standards in Higher Education*, 1-12.
- Kolevzon, M.S. (1981). Grade Inflation in Higher Education: A Comparative Study, *Research in Higher Education*, 15, 195–212.
- Kuh, G. D., & Hu, S. (1999). Unraveling The Complexity of The Increase in College Grades From The Mid-1980s to The Mid-1990s, *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 21, 297- 320.
- Kuncel, N., Crede, M., & Thomas, L. L. (2005). The Validity of Self-Reported Grade Point Averages, Class Ranks, and Test Scores: A Meta-Analysis and Review, *Review of Educational Research*, 75(1), 63-82.
- Levine, A & Cureton, J.S. (1998). Collegiate Life: An Obituary, *Change*, 30(3), 12–17.
- Johnson, V. E. (2003). Grade inflation: a crisis in college education. New York, New York: Springer.
- Juola, E. (1974) Illustrative Problems in College-Level Grading, *Personnel and Guidance Journal*, 29–33.
- Kezim, B., Pariseau, S. E. & Quinn, F. (2005). Is Grade Inflation Related to Faculty Status?, *Journal of Education for Business*, 80, 358–363.
- Levine, A., & Cureton, J. (1998). When Hope and Fear Collide, San Francisco, Jossey-Bass.
- Matos-Díaz, H. (2014). Measuring Grade Inflation and Grade Divergence Accounting for Student Quality, *Cogent Economics & Finance*, 2(1), 1-16

- Marsh, H., & Roche, L. (2000). Effects of Grading Leniency and Low Workload on Students' Evaluations of Teaching: Popular Myth, Bias, Validity, or Innocent Bystanders, *Journal of Educational Psychology* 92 (1), 202–27.
- Matos-Díaz, H. (2012). Student Evaluation of Teaching, Formulation of Grade Expectations, and Instructor Choice: Explorations with Random-Effects Ordered Probability Models, *Eastern Economic Journal*, 38(3), 296-309.
- Marx, J., & Meeler, D. (2013). Strike four! Do-over Policies Institutionalize GPA Distortion, *Quality Assurance in Education*, 21, 39-53.
- MEB. (2015). Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Ortak Sınav Başarısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. <https://docplayer.biz.tr/27486806-Temel-egitimden-ortaogretime-gecis-ortak-sinav-basarisinin-cesitli-degiskenler-acisindan-incelenmesi.html> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2016). 2015-2016 2. Dönem Ortak Sınavlar Sayısal Bilgiler. <http://odsqm.meb.gov.tr/test/analizler/> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2019). Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav <http://www.meb.gov.tr/2019-yili-ortaogretim-kurumlarına-iliskin-merkezi-sinav-raporu/> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2017) 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı 2. Dönem Merkezi Ortak Sınavı Test ve Madde İstatistikleri. <https://odsqm.meb.gov.tr/test/analizler/> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2017). TEOG 2017 istatistik sonuçları. Ankara. <http://www.meb.gov.tr/teog-istatistikleri-yayimlandi/haber/11409/tr> adresinden indirilmiştir.
- MEB. (2020) Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı. Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi, Ankara. <http://www.meb.gov.tr/11-dort-beceride-turkce-dil-sinavi-pilot-calisma-sonuclari> adresinden alınmıştır.
- McPherson, M. A. (2006) Determinants of How Students Evaluate Teachers, *Journal of Economic Education*, 37, 3–20.
- McSpirit, S., Jones, K., & Chapman, A. D. (2000). Identifying Grade Inflation at an Openadmissions Institution. *College Student Journal*, 34, 228-235.

- Moore, M., & Trahan, R. (1998). Tenure Status and Grading practices. *Sociological Perspectives*, 41(4), 775-781.
- Mostrum, A. M., & Blumberg, P. (2012). Does Learning-Centered Teaching Promote Grade Improvement? *Innovations in Higher Education*, 37, 397-405.
- Pattison, E., Grodsky, E., & Muller, C. (2013). Is The Sky Falling? Grade Inflation and The Signaling Power of Grades, *Educational Researcher*, 42(5), 259–265
- Pfeffer. J. & Fong. C. T. (2002). The End of Business Schools Less Success Than Meets The Eye. *Academy of Management Learning and Education*, 78-95.
- Primack, P., (2008). Doesn't Anybody Get a C Anymore?, *Boston Globe*, 5.
- Rojstaczer, S., & Healy, C. (2010) Grading in American Colleges and Universities. *Teachers College Record*. <http://www.tcrecord.org> adresinden alınmıştır.
- Rojstaczer, S., & Healy, C. (2012). Where A is ordinary: The Evolution of American College and University Grading 1940-2009, *Teachers College Record*, 114(7), 1-23.
- Rosovski, H., & Hartley, M., (2002). Evaluation And the academy: Are We Doing The Right Thing? Grade Inflation and Letters of Recommendation. *American Academy of Arts and Sciences*, Cambridge.
- Sabot, R & Wakeman-Linn, J. (1991). Grade Inflation and Course Choice, *Journal of Economic Perspectives*, 5,159–170.
- Skolverket. (2016). Redovisning av Uppdrag om Relationen Mellan Provresultat och Betyg i Grundskolans Årskurs 6 och Årskurs 9
- Sonner, B. S. and Sharland, A. (1993). Grading Differences Between Graduate Teaching Assistants and Faculty Members in The Introductory Marketing Class, *Journal of Marketing Education*, 15(2), 44–49.
- Sonner, S. (2000). A is for "adjunct": Examining Grade Inflation in Higher Education. *Journal of Education for Business*, 5–7.
- Thompson, K. R. (2015). Analysis of Undergraduate Grade Trends at Brigham Young University across a 20-Year Period. Retrieved July 10, 2018.

- Trow, M. (1997). American Higher Education, *Chronicle of Higher Education*, 51–101.
- Wilson, B.P. (1999). The Phenomenon of Grade Inflation in Higher Education, *National Forum*, 38–41.
- Wikström, C. & Wikström, M. (2005). Grade Inflation and School Competition: An Empirical Analysis Based on The Swedish Upper Secondary Schools, *Economics Of Education Review*, 24(3), 309-322.
- Wikström, C., (2005). Grade Stability in a Criterion-Referenced Grading System: The Swedish Example, *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 12(2), 125-144.
- Williamson, L. K. and Pier, J. (1985). Relationship Between Instructor Degree Status and Student Grades in Basic Speech: A Research Report, ERIC Document Reproduction Service, 264-632
- Woodroff, D., Ziomek, r., (2004). High School Grade Inflation from 1991 to 2003. *ACT Research Report Series*, 4.
- Worthen, B. R., White, K. R, Fan, X., & Sudweeks, R. R. (1999). Measurement and Assessment in Schools (2nd ed.). New York, NY: Addison Wesley Longman.
- Vlachos, J. (2010). Betygets Värde: En Analys Av Hur Konkurrens Påverkar Betygsättningen Vid Svenska Skolor, *Uppdragsforskningsrapport*, 6.
- Yıldırım, K., (2012). Pisa 2006 Verilerine Göre Türkiye’de Eğitimin Kalitesini Belirleyen Temel Faktörler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 229-255
- Zellner, K. M. (2008). An Examination of Grade Distribution Patterns and Grade Inflation at a Baccalaureate Nursing program, *ProQuest Dissertations and Theses Global: The Humanities and Social Sciences Collection*. (Order No. 3304475).
- Ziomek, R. L. & Svec, J. C. (1995). High School Grades and Achievement: Evidence of Grade Inflation, *ACT Research Report Series*, 95-3.

EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172-600
Konu : Tuğçe KARALI Hk. (Etik Komisyon İzni)

EGİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgili : 13.10.2020 tarihli ve E-51944218-600-00001282495 sayılı yazı.

Enstitünüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencilerinden **Tuğçe KARALI**'nin **Prof. Dr. Selahattin GELBAL** danışmanlığında yürüttüğü "**Sınıf Düzeyine,Bölgelere, Okul Türü ve Ders Türüne Göre Not Enflasyonunun İncelenmesi**" başlıklı tez çalışmasını başlıklı tez çalışması Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **27 Ekim 2020** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Vural GÖKMEN
Rektör Yardımcısı

Evrakın elektronik izni için adresine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 029238-696-447a-9866-Sub09132105 koda ile erişebilirsiniz. Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Rektörlük 06100 Sıhhiye-Ankara
Telefon:0 (312) 305 3001-3002 Faks:0 (312) 311 9992 E-posta:yarind@hacettepe.edu.tr İnternet
Adresi: www.hacettepe.edu.tr

Dayışa Dışarı İL™

EK-B: Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

25/06/2021

Tuğçe KARALI

EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu

25/06/2021

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanlığına,

Tez Başlığı: Sınıf Düzeyine, Bölgelere, Okul Türü ve Ders Türüne Göre Not Enflasyonunun İncelenmesi

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmamın tamamı (kapak sayfası, özetler, ana bölümler, kaynakça) aşağıdaki filtreler kullanılarak **Turnitin** adlı intihal programı aracılığı ile kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Rapor Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı	Gönderim Numarası
02/06 /2021	28	47355	18/06 /2021	%4	1598963774

Uygulanan filtreler:

1. Kaynaklar hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan eder, gereğini saygılarımla arz ederim.

Ad Soyadı: Tuğçe KARALI
Öğrenci No.: N18139047
Ana Bilim Dalı: Eğitim Bilimleri
Programı: Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.
(Prof. Dr. Selahattin GELBAL)

EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report

25/06./2021

HACETTEPE UNIVERSITY
Graduate School of Educational Sciences
To The Department of Educational Measurement and Evaluation

Thesis Title: Investigation Of Grade Inflation According to Grade Level, Regions, School Type And Course Type

The whole thesis that includes the *title page, introduction, main chapters, conclusions and bibliography section* is checked by using **Turnitin** plagiarism detection software take into the consideration requested filtering options. According to the originality report obtained data are as below.

Time Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defense	Similarity Index	Submission ID
02/06 /2021	28	47355	18/06 2021	%4	1598963774

Filtering options applied:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Educational Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Lastname: Tugce KARALI
Student No.: N18139047
Department: Educational Sciences
Program: Educational Measurement and Evaluation
Status: Masters Ph.D. Integrated Ph.D.

ADVISOR APPROVAL

APPROVED
(Prof. Dr. Selahattin GELBAL)

EK-D: Yayınlanma ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezim kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- o Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- o Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- o Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

25 /06 /2021

Tuğçe KARALI

"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezine erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç; imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezine erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

* Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

